

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Exordium. De male profitentibus religionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

sanctitate precellere. Sed quam peruerse aberrant plerique
à professione cellbatus, instauratis paululum uiribus
Deo adiuante sequenti libro dicemus.

BERNARDINI SCARDÆONII
PATAVINI DE CASTITATE
LIBER QVINTVS.
EXORDIUM.

De Male Profitentibus religionem.

IV. 621

LICET in ipso scribendi initio ni-
hil minus q̄ reprehendere, aut accu-
sare quempiam cogitarim, proptes-
rea q̄ omni prorsus uitio carere de-
bet, qui in aliorum uitia paratus est
dicere: tamen ex instituto opere, ni-
si præuaricator nostræ causæ effici-
uelim, uel inuitus non solum in fœ-
das quorūdam nostri ordinis libidines, sed etiam in affi-
nes libidinū mores, atq; alia uitia dicere coactus sum: ue-
ritus ne calumniatur me fortasse quispiam, quasi Afrorū
opinionē secutus sim, q̄ (ut scribit, D. Augustinus) unum
tantūmodo libidinis crimen imputāt sacerdotibus, cæ-
tera flagitia pro nihilo ducentes. Existimaui ergo operæ
præcium fore pessima quæq; facinora put mihi succur-
rerint nactus hinc idoneā occasionē amice, & absq; ulla
priuata cōtumelia odio ue alicuius incesse, quæ mo-
do in eo ordine uulgo, & ab omnibus bonis iure merito
tq; dānantur: tā & si nihil est quod uerear hic affirmare
eū Afris, libidinis uitū unū eē ex grauiorib; q̄ possint sa-
cris hoibus exprobrari. Nullū enim malū potius audit,
spurci olet, lati serpit, frequētius adoritur hominē, seri-
derelinq; q̄ spurcissima hæc, et incōcessa libido. Quæ q̄
dē usq; adeo ē abominabilis: ut de nullo alio pctō legat

DE MALE PROFI. RELI.

I. Cor. VI.

dixisse Deum pœnitere se hominem fecisse, nisi propter hanc ipsam foedisimam ueneris proluuiem : cuius forades, quum diluere uellet, depluit illud miserabile diluuium quo uniuersum terrarum orbem submersit : & hominum fere genus perdidit: itaq; haecenus nullum peccatum fuit, quod generi pluris constiterit humano quam peccatum libidinis. Nec immerito quidem: nullum namq; flagitium reperias, quod plus coinquinet, labefactetq; turpius existimat: onem hominum, & praesertim clericorum quam foeda haec commixtio coitus interdicti. Propterea Paulus apostolus instruens Corinthios dixit, Fugite fornicationem, omne enim peccatum, quodcunq; fecerit homo, extra corpus est: qui autem fornicatur in corpus suum peccat. Verum tamen dum istam calumniam sedulo conamur effugere, uereor ne in alteram, mox incurramus hac ipsa fortasse peiorem: quod & hic reclamaturi sint pleriq; usque adeo difficile est iniquos iniquitatis arguere: ut nullibi, quicquid agas, deesse tibi possint calumniatores. Auguror enim fore aliquos, qui magnam in me excitent, tragœdiam quasi in proditorum, & transfugam, quippe qui sacerdos sacerdotes accusauerim & in lucem, ac uulgus tacenda protulerim: & nimis superciliosus factus tanquam fictitius ille Paschillus Romae pepercerim interea nemini. Si exprobrare uitia, uitio dandum est, non equidem culpa carebo: exprobraui fateor. Sed quid quaeso culpandus: si zelo Dei, si amore proximi, si odio uitiorum id feci, ut nullo propterea pacto ordinem hominum quamquam damnauerim, sed uitia? Volui in eo Antigenidis musici excellentissimi imitari disciplinam: qui suis auditoribus malos prius cantores exhibendos putabat, & postea eos, qui bene modularentur. Arbitratus hoc pacto bonos concinatores multo iucundiores futuros, ac delectaturos suauius quicumque audirent, si hi malos praesertim experti fuissent. Ita nos quoq; alacriores homines putamus fore ad bene uiuendum, ac firmiores in proposito

casti
iniqu
cuset
resq;
& di
cogn
daci
potiu
ue no
ut fac
remu
deside
ergo a
sibi co
ctus d
Sed n
mi in
re crim
caeteri
& fals
potius
mecur
mo fo
hac le
sunt fir
cient, se
do: qu
rantur,
Neque
rat eleg
tam ua
solo ui
matoru
intrepic
est in p

castitatis, si prius libidines, luxuriam, dedecus, infamiamque
 iniquorum cognouerint. Quamobrem nemo nos accu-
 set, ac uitio uertat, si eiusmodi hominum uitam, mo-
 resque damnemus. Et enim si quis nostram causam bene-
 & diligenter, examinauerit, & recte iusteque perpenderit:
 cognoscat id sane totum, quod dicimus, non tam moro-
 dacitati ulli meae imputandum esse, quam improborum
 potius consuetudini pessimae. Mores profecto insectam-
 ve non homines, rursusque non ut acrius arguamus: sed
 ut facilius corrigamus: neque ut clericorum causam ones-
 remus, sed potius ut eorum animos errore cognito ad
 desiderium emendationis inflammemus. Qui purus est
 ergo ab his uitis, gaudeat, & Deo gratias agat, qui uero
 sibi conscius est doleat, & agat poenitentiam, & corre-
 ctus domino benedicat, & eius gratiae ferat acceptum.
 Sed nolo me hic tueri prolixius sequutus. D. Hierony-
 mi in hac edem re consilium, qui a Ruffino eiusdem fe-
 re criminationis reus factus, quum copiose, ac eleganter
 caeteris criminibus respondisset: hanc unam uti friuolam,
 & falsam, ac maledicam ita dissimulauit, ut contemptu
 potius quam obliuione praeterisse uideatur. Verum quid
 mecum tacitus nugor: & ultro mihi fingo somnias? Ne-
 mo fortassis ex his proceribus, qui reprehendendi sunt,
 haec leget, uel si legent, quaquam stomachosi sint, tamen ut
 sunt sine pudore, quid de se dicatur, parum, aut nihil fa-
 cient, sed ex sublimi deridentes oppedent (ut aiunt) sur-
 do: quasi quae ab obscuro, & humili homunculo profe-
 rantur, tangere non possint magnos & illustres heroas.
 Neque enim (ut dici solet) aquila muscas capit, aut cu-
 rat elephantus culicem. Sed quid, quod etiam elephantos
 tam uastos porcina uox terret: sitque eis pusillus sorex uel
 solo uisu formidolosior, quam instructa in se acies ar-
 matorum: & leones generosissimos ferarum, & alioqui
 intrepidus abiectissimus gallus fugat: atque etiam scriptum
 est in psalmo Sagittae paruulorum factae sunt plagae eorum.

DE MALE PROFITEN. RELIGIO.

rum & Ceterum quicquid erit, legant, reiciant, probent, contendant ve quæ dicimus (ut lubet): feremus æquo animo. Quod autem ad me attinet ita tēperabo sermonem, ut neminem prorsus offendat, sed potius ut deleat multos, & profit pluribus. Mel quidem portabit aculeus noster, non uenenum: pungetq; ut excitet, & iuuet, non ut execet, aut iugulet. Silete ergo & fauete animis beneuolæ nostræ curationi: nam si exclamaueritis, & impatientius agitabitur caput: non secus mouebor atq; medicus, qui intentus officio: non minus urit, aut secat, si lāgulus reclamitet, q̄ si taceat: aperiēdū siquidē est uulnus, & ex altis sinibus uirus, si quod latet, penitus emulgendum.

Quam peruerse profiteantur quidam nomen religionis. Cap. I.

VNde uero rectius ordiemur castigationem hanc nostram, q̄ ab illis, qui spiritualis militiæ stipēdiis, atq; honoribus aucti, labores respuunt, locum deserunt, mysteria ministeriaq; pariter dedignantur, male, atq; ualde iniquē ex alienis laboribus sua sibi cōmoda comparantes. Perspicuum esse potest iam plane omnibus: quo & luxuriæ, & omnium deliciarum lenocinia processerint: ex quo pleriq; in ecclesia male præsumunt, & peruerse proficiuntur: & postquam dignitates tribuuntur indignis: & spiritualis militiæ cōmoda impēduntur ignauibus. Et, n. habent hi cum militaribus ordinibus hæc fere omnia: licet etiam uidelicet, ferocitatem, apparatus, factum, scorta, asseclas, scurras, equos, accipitres, canes, seruos, mensas, coenas, concentus, suffitus, odores, & reliquas eiusmodi uitæ delicias: in quibus talium hominum totas ætates uideas esse contritas: Ceterum continenter uiuere, & pro sibi cōmissō populo (ut par est) excubare: sitim, famēq; pati: frigus, & æstus tolerare: lorica ferre iustitiæ: & contra principes, & potestates, & contra mundi rectores ten